

Revoluția din 23 Decembrie 1989

Ștefan Kecskemeti

În mod obișnuit ne luam concediul în două etape, vara sau toamna devreme pentru călătorii și iarna, până la ajunul Crăciunului – doară de Crăciun trebuia să fim la lucru - pentru odihnă. Așa a fost și în 1989. Din programele de televiziune maghiară aflasem despre evenimente care se petreceau la noi. Televiziunea română al epocii de aur ajunsese la un program de 2 ore dedicate în exclusivitate familiei domnitoare despere care circula gluma deosebirii față de dinastia regală: Aceștia din urmă domneau succesiv, în familia Ceaușescu domneau toți deodată.

Dintre puținii disidenți autentici Doina Cornea a fost una persecutată de „organ”. În 15 decembrie ne-am urcat în mașină și am plecat la Cluj spre a ne informa. La nepotul lui Pușa am găsit și pe cumnații de la Dej, cu care am luat prânzul fiind sfătuiți să plecăm acasă. Am ajuns seara târziu la Oradea. A doua zi a sosit din Timișoara fata vecinilor de jos, studentă care fusese însoțită până la gară de unchiul său, ea ne-a relatat lucruri de necrezut, de la Maria până la gară toate vitrinele erau sparte, lumea se agita pe stradă și se presimțea o mișcare în masă. Seara la televiziunea maghiară au fost arătați câțiva cetățeni iugoslavi plecați de urgență peste graniță care relatau despre trageri cu mitralieră și alte grozăvii. Posturile de radio Europa Liberă și Vocea Americii aduceau știri contradictorii. Îngrijorați, am dat telefon la fratele meu în Timișoara. Am aflat că sunt în viață inclusiv băiatul și soția sa. Acești tineri și-au făcut călătoria de nuntă întâmplător în Brașovul primelor mișcări masive de protest anticeaușescu. Acum erau deci într-un fel vaccinați. Nu este adevărat că nu au funcționat telefoanele. Zilnic o dată sau de două ori am obținut legătura, adevărat că uneori cu mari întârzieri. Nu am răspuns la apeluri fiindcă aflasem că angajații de stat au fost convocați la locul de muncă pentru a „înfiera” acțiunile banditești ale dușmanului din străinătate care a ațâțat hoardele de huligani din Timișoara. Gabi Mihalache aflase și el despre evenimente și venea cu știri de la o bătrână la care a stat în gazdă pe vremea studenției și care locuia pe centru cu vedere directă asupra catedralei. Știam că se trage, știam că mor oameni, știam că orașul meu natal s-a declarat oraș liber de comunism. Ceaușescu plecat în Iran a lăsat treburile în seama genialei soții care înconjurată de la fel de geniali conducători ai serviciilor de ordine și pază au comis porcăria cu transportarea cadavrelor

la București și incinerarea lor ca să nu rămână urme ale atrocităților. Noi însă nu aveam nici o idee despre dimensiunea pierderilor omenești, mult exagerate de mediile din țările vecine și occidentale. Am urmărit la televizor evenimentele îndeobște cunoscute de mai toată lumea matură în aceea vreme.

Petrică și Florica m-au întrebat după fuga ceaușeștilor că ce va urma. Le-am spus că înainte de toate va urma o inflație teribilă, șomaj, decădere economică și sper că o dictatură militară, fapt ce am comunicat și tatălui meu care mă sunase la telefon în seara zilei de 23 decembrie. Încă nu mi-am dat seama că Ceaușescu a lichidat fără excepție toți militarii de rang înalt din preajma sa cu ani în urmă. Totuși m-a cuprins un entuziasm nemaipomenit și eram plin de speranțe, stare care a durat aproape două săptămâni până la circul demonstrației cu tancuri între Iliescu și Mazilu. Atunci abia mi-a căzut fisa dându-mi seama că decenii de teroare și îndobitocire necesită corecturi posibil de un secol. De la bun început predicția lui Mafalda despre 20 de ani mi s-a părut de un optimism incorijibil.

Întors la serviciu în ziua de Crăciun am fost pus bineînțeles de gardă dublă cum se obișnuia de sărbătorile legale și în situații neobișnuite. Am asistat cu deosebită scârbă la transmisiunea televizată a așa-zisului proces al ceaușeștilor, indivizi care din 1971 mi-au devenit imposibili și scârboși, totuși în seara aceea de pomină singurele figuri demne. Acolo la proces, în afara porcăriei actului de acuzare, s-a dat în petec și apărătorul lor sub ochii psihopatului de Voican Voiculescu și a marelui general Stănculescu care asistase, e adevărat cu piciorul în ghips, la masacrele din Timișoara. Aș fi preferat să-i fi împușcat, să zicem în cursul evadării sau cu alt pretext decât după circul ordinar care s-a făcut în continuarea așa-zisei revoluții în care au murit peste o mie de oameni fără nici un rost, uciși de teroriști niciodată și de nimeni văzuți.

Pălăvrăgelile care au continuat ani de zile pe această temă sunt un simbol al tărașeniei de care sunt în stare fripturiștii care au venit la putere, cei care au profitat din plin atât înainte de zisa revoluție declarată de ei, autodeclarații eroi adevărați, care au stat în balconul fostului cc al pcr unde niciun prostovan nu a observat că nu a nimerit nici din întâmplare vreun glonte în timp ce pe jos se murea pe capete, iar biblioteca, pinacoteca națională și alte clădiri ardeau în pâlălaie de flăcări. Este adevărat că alături de acești fripturiști au mai fost prezenți și câțiva psihopăței care ar fi fost mai bine îngrijiți de psihiatrii, aceștia din urmă bine utilizați în scopurile propagandistice al tuturor factorilor politici până în zilele noastre. Și azi mișună în parlament actori, artiști, cântăreți de muzică de kafană și populară, poeți mai corect barzi ai oricărui regim la putere, călăreți sub stindardele fiecărei puteri ajunse „sus”.

Cel târziu la începutul lui ianuarie 1990, asistând în fața micului ecran la scena Shakespeariană a dialogului între piața pe tancuri și balconul inocenței ne-am lămurit, și să folosesc un termen mai vulgar, ne-am dezumflat. Această scenă a fost avansul la beleaua care a și urmat în scurt timp. În curând primul ministru în pulovăr roșu ținea un prim eseu despre problemele economice în care a dat dovadă de absoluta nevinovăție în materia de conducere, cu consecințele care au urmat în curând – după ce declarase și pariul cu agricultura câștigat, am fost în clar că am avut perfectă dreptate când la întrebarea lui Petrică la sfârșit de decembrie am spus că urmează șomajul, inflația și debandada nu numai economică. Am văzut la televizor demonstrațiile în care

lozinca nouă era : Nu ne vindem țara. Domnul președinte spusese „boborului” că dacă nu e vijilent, vor reveni moșierii ca să-l înrobească și boborul a răspuns. Am văzut isterice în climacteriu, țipând că reprezintă o organizație „apolitică” antimonarhistă și alte minuni care continuă și în zilele noastre. Azi asist cu neascunsă mirare la o politică economică afirmativ social democrată unicat în lume, politică care în loc de etatizare se luptă pentru privatizare și în loc de menținerea impozitării progresive condiția primă a protecției sociale, a unei economii sociale de piață, dorește egalizarea cotei de impozitare. Exemplul ilustrează o social-democrație de dreapta, favorabilă marelui capital al acelor miliardari de carton care nu exploatează integral evaziunea fiscală ci sunt dispuși să mai și contribuie de formă la înflorirea națiunii, pentru a evita anchetele vastei „anticorupții”.

Așteptând importul masiv de autoturisme Skoda, promis de un tovarăș de drum al puterii, ulterior dispărut pentru motive necunoscute nouă ani, de zile în străinătate, pentru cel târziu luna martie 90, am pierdut posibilitatea de a ne schimba mașina cu o Skodă nouă cumpărând în final un cuptor cu microunde din prețul mașinii. Astfel, spre deosebire de naivii înșelați de statul postrevoluționar, măcar nu așteptăm cai verzi pe pereți până în zilele noastre. Am mai participat și la cacealmăua schimburilor valutare după revoluție, stând ore lungi degeaba la cozile nesfârșite în timp ce „domnii” își făceau plinul de dolari la prețuri de nimica. Dar lucrurile încă mergeau cumva în sănătate, catastrofa venind doar mai târziu, deși femeile de serviciu, oamenii de curte, și unii medici de teapa lor au reușit să decapiteze unitățile, punând în locul conducătorilor care și în perioada foarte dificilă a ultimilor „ani lumină” au mai reușit să păstreze unitățile pe un nivel de plutire. Consecințele nu s-au lăsat așteptate. A început debandada, noii „manageri” ai unităților, convinși că au în sânge geniul de organizator, au reușit să introducă haosul total, escrocheriile care au dus la rapida îmbogățire a lor și la și mai gravă alterare a imaginii și așa șifonate a corpului medical.

Adevărul este că în acest fenomen un rol imens a jucat – și joacă încă și azi – mediile.

Personal, după ce unul din serviciile centrului condus de subsemnatul a fost atacat de un psihopat ajuns gazetar sui generis, i-am scris o scrisoare de răspuns pe măsura impertinței cu

care a încercat să murdărească numele unei colege și soției mele Pușa. Răspunsul nu a întârziat. Profitând de prezența unei echipe de gazetari de la revista germană de cancanuri politice „Der Spiegel”, a reușit să abuzeze de naivitatea acestora punându-mi în cârcă ceva cu care nu avusesem nici în clin nici în mână – catastrofa de la Căminul Cighid, aflat în subordonarea direcției județene a muncii. Echipa apăruse la noi, nici azi nu sunt sigur dacă numai la incitarea amintitului gazetar sau și cu contribuția unor colegi binevoitori, și a reușit să întoarcă pe dos tot ce în naivitatea mea le-am spus. Astfel eforturile noastre profilactice au fost etichetate tentativă de triere a copiilor care urmau să ajungă în unități „de exterminare”; exact ca la începutul carierei, utilizarea „testelor” a fost prezentată ca metodă a unor „medici oficiali” de a teroriza părinții copiilor normali etc.

Rezultatul firesc al acestor manevre în presa internațională a fost apariția până și a unor scrisori redactate în fosta RDG în care am fost etichetat, călău în serviciul ceaușeștilor, după un articol într-o gazetă vestgermană, prestigioasă de altfel, în care ziaristul chipurile discută la policlinica de copii din Oradea cu mine. Nu conta că în acele timpuri nici nu pusesem încă piciorul în această unitate devenită mult mai târziu locul meu de muncă. Singurul lucru care m-a deranjat a fost disperarea tatălui meu din Germania care citise murdăriile respective în Der Spiegel, și văzuse un reportaj televizat despre grozăviile de netăgăduit de la Căminul Cighid deja amintit, întrețesut abil cu un interviu făcut cu mine la centrul nostru din Oradea. Cred că în ciuda evidențelor, până în zilele noastre, impresia că eu sunt de vină pentru grozăviile de atunci, întreținută tacit și de vinovații indigeni pentru această stare de lucruri se menține. Îmi amintesc de exemplu că un oarecare pastor protestant, cred că din Hamburg, cu numele de Pelican, a refuzat să stea de vorbă cu mine pe tema acuzațiilor. Treaba atunci m-a afectat profund, cu atât mai mult cu cât genialul distrugător al rețelei de psihiatrie infanto-juvenilă ajunsese director la direcția de sănătate publică. După ce desființase prima reședință a specialității Spitalul de Neuropsihiatrie din Cadea, determinând pe urmașul meu să plece din țară, cred că pentru tărășeniile comise împreună, a creat o „salbă” de unități mici, fără asistență de specialitate, reușind probabil să tragă profit din toată minunea pe care a făcut-o. Evident, mediile locale l-au sprijinit mai ales după –eram încă medicul-șef de secție a unității pe care am creat-o – la una din ședințele direcției sale am declarat fără menajamente rețeaua județeană de neuropsihiatrie infanto-juvenilă calamităată.

Răspunsul nu s-a lăsat așteptat multă vreme. În iunie 1992 cu doar două sau trei zile după ce împlinisem 58 de ani, a apărut în ziarul local anunțul scoaterii postului meu de medic-șef de secție cu clauza vârstei maxime limită 57 ani. Puteam ușor să rezolv această nemaipomenită tărășenie fără nici o bază legală dar m-a cuprins o stare de lehamite, niciodată resimțită înainte, și am lăsat lucrurile să meargă înainte, fără să bănuiesc că ele nu se vor opri aici. Din păcate, succesoarea mea la conducerea centrului a devenit instrumentul celor care doreau plecarea mea și a făcut tot posibilul să mă facă să plec. La această treabă a contribuit și faptul că am mai inițiat un demers de a crea o unitate de postcură cu toate serviciile necesare și unei unități de cronici eventual sub girul a două departamente – sănătate și protecție socială, proiect dus de prima conducere post-revoluție a direcției sanitare la guvern, salutat cu brio de primul ministru de atunci, deja amintitul Petre Roman, și uitat într-unul din arhicunoscutele sertare ale administrației de stat, care constituie mormântul oricărei inițiative pozitive care nu se nasc în

capetele „luminate” ale puterii, mai ales dacă nu aduc foloase personale. O altă inițiativă a naivilor dr. Petre Corbu și Stefan Kecskemeti a fost înființarea a doua cercuri de prietenie, unul în Germania în orașul Villingen –Schwenningen pentru Oradea și altul în Oradea pentru orașul Villingen-Schwenningen. Scopul declarat al acestor cercuri era ajutorarea județului Bihor în progresul economic, cultural, sanitar etc.

În acest scop am fost invitați în februarie 1991 în Germania, am fost aleși membrii de onoare a Cercului nou înființat și am procedat la înființarea cercului similar la noi. Rezultatele s-au văzut în curând prin sosirea unor ajutoare consistente care ajutoare vin și în zilele noastre de 3 ori pe an, constând din cca. 8-12 camioane cu remorcă pline ochi. Consider un merit personal stabilirea contactelor cercului german cu Forumul Democrat German din Oradea, cu episcopia romano-catolică de aici, cu reprezentanții singurei localități știute de mine cu populație de etnie germană din județ, satul Palota. Am sugerat președintelui cercului - eu eram vicepreședinte, să se ia legătura și cu prefectura județului și cu primăria municipiului. Această sugestie a fost acceptată și pusă în practică. În curând a sosit și o delegație din regiunea reședinței cercului german, printre alții venind deputatul zonei în Bundestag, Seful Camerei de Comerț și industrie din regiune etc..

Spitalul de neurologie și psihiatrie din Oradea a primit în timpul în care mai suportam șicanele conducerii direcției sanitare și a spitalului un laborator de ultimă generație, aparate electroencefalograf, doppler, monitoare pentru terapie intensivă, paturi, cazarmament , o centrală telefonică, doua autosanitare de intervenție de urgență, cu dificultate predate serviciului județean de salvare și SMUR ului care cu această mașină și a început activitatea in Bihor, o mașină nouă transport bolnavi utilizat in cu totul alte scopuri de conducerea spitalului, toate mașini Mercedes la 0 km. Acestea nefiind suficiente, a trebuit să intervin și pentru o dubă Mercedes pentru transport alimente, cazarmament și marfă sosit ca second-hand cu 35000 km la bord. In final s-a adus și o spălătorie nou nouță cu 4 tone detergenți. Când m-am convins de dispariția în numai câteva zile a doua tone de detergent, de tratamentul aplicat specialiștilor sosiți in vederea instalării spălătoriei și centralei telefonice, a volatilizării buneii părți din aparatura medicală adusă – mi-am dat demisia și din această funcție de vicepreședinte și membru al cercului de prietenie din țară. Pe atunci deja preluasem prin concurs funcția de medic de policlinică pendinte de spitalul de copii, concurs răsplătit de manageriatul unității din care am plecat prin desfacerea contractului de muncă cu plata pe ore al lui Pușa, pensionată la 57 ani. Eu pot ierta, dar nu pot uita anumite lucruri niciodată, mai rău, cred într-un echilibru între bine și rău așa că nu mă miră dacă destinul a răsplătit deja 2 dintre cei care fără motiv au încercat să ne distrugă viața, rămânând cu convingerea că mai există încă 2 care mai au de plătit pentru faptele lor. Asta fără nicio contribuție din partea mea, chiar dacă in copilărie pe la 8 ani, primul roman autentic citit de mine a fost Contele de Monte Cristo, carte care la vremea respectivă a impresionat adânc încă copilul din mine care absolvisem la aceea vârstă demult poveștile, basmele, fiind pasionat de cărțile de aventuri scrise de Karl May, idolul din copilărie al bunicei mele.

Acceptasem o combinație de cabinete medicale particulare cu Petre vecinul nostru, un coleg internist și un oftalmolog, mai degrabă pentru Pușa care nu a putut concepe nici ea inactivitatea. Acest cabinet a reușit până la falimentul său să creeze Pușei măcar iluzia utilității din păcate terminată odată cu încetarea și a acestui capitol din cariera profesională.

Cu puțin timp înainte de părăsirea Centrului creat de noi, am mai fost invitat la o consfătuire ținută în Spitalul Păclișa. Ne-am dus cu mașina, a fost o plimbare plăcută. Ajunși la orele prânzului, ne-am reîntâlnit cu Mircea și am pornit spre cabana Gura Apei, unde de atâtea ori am petrecut zile frumoase. Acest drum s-a dovedit primul coșmar, era presărat cu niște utilaje enorme, ruginite și abandonate în lungul odată minunatei văi a Râului Mare, la capătul drumului pe vremuri forestier, câteva clădiri zise blocuri, o mizerie de nedescris și valea închisă cu o grămadă de pietriș, ceva beton care se opunea unei mici mase de apă murdară. Către seară, întorși răscoliiți de cele văzute am ieșit spre malul odinioară atât de frumos al aceluiaș râu în spatele parcului. Am găsit trei bazine uriașe de beton în care plin de alge, dansau câțiva brotaci într-o apă murdară, tulbure, aproape nemișcată. Bazinele cu o rază de aproximativ 500 de metri miroseau a mâl și putreziciune. Întorși la spital am rugat unul din foștii noștri salariați să ne rezerve o cameră la motelul amenajat în castelul Kendeffieștilor de la Sântămărie Orlea și am fugit din zonă unde aflasem că nu se mai țin nici nedeile, nici minunatele târguri de odinioară. Sic transit gloria mundi. Trebuie să recunosc că mi-a fost fizic un rău nemaipomenit, așa că ajunși acasă, după ce am poposit câteva minute în cimitir, unde alături de fostul nostru director se odihnesc mulți dintre foști noștri colaboratori, am dat dreptate lui Pușa care a fost de principiu: Dacă nu vrei să ai deziluzii, să nu te întorci niciodată de unde ai plecat.